

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA BIAŁYSTOK**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.²⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku na lata 2025-2027 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Białegostoku.

§ 3. Uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Katarzyna Jamróż

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, 1907 i 1940.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572.

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA LEKI PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIASTA BIAŁEGOSTOKU NA LATA 2025-2027

Rozdział 1.

Cel programu

Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do mieszkańców Miasta Białegostoku - osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 z późn. zm.), osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza - zwanych dalej „osobami uprawnionymi”.

Rozdział 2.

Sposób realizacji

- 1) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki jest udzielana ze środków własnych budżetu gminy w ramach zadań własnych gminy na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.
- 2) Przez leki, o których mowa w pkt 1 rozumie się produkty lecznicze ujęte w Rejestrze Produktów Leczniczych Dopuszczonych do Obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzonym przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 686) oraz leki recepturowe.
- 3) Do wydatków, o których mowa w pkt 1, poniesionych przez osoby uprawnione do zakupu leków zalicza się wydatki na leki zlecone przez lekarza na podstawie recepty.
- 4) Przyznanie lub odmowa przyznania pomocy finansowej w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki następuje w drodze decyzji wydanej przez Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, bądź inną osobę upoważnioną na podstawie art. 110 ust. 8 ustawy. Wydana decyzja nie ma charakteru decyzji administracyjnej.
- 5) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przysługuje, jeżeli:
 - a) w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym wyniosły łącznie co najmniej 50 zł na każdą uprawnioną osobę,
 - b) dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, określonych odpowiednio zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy.
- 6) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) jest przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie może być wyższa od kwoty:
 - a) 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej,
 - b) 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych,
 - c) 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.
- 7) Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki jest przyznawana na pisemny wniosek osoby uprawnionej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna prawnego złożony w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Białymstoku na druku według wzoru stanowiącego załącznik do programu, przy czym do wniosku należy dołączyć:

- a) dokumenty potwierdzające wysokość dochodu osoby uprawnionej, a w przypadku osoby w rodzinie dokumenty potwierdzające wysokość dochodów rodziny (sposób ustalania i dokumentowania dochodu - zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej),
 - b) w przypadku osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym - zaświadczenie lekarskie lekarza pierwszego kontaktu lub lekarza specjalisty potwierdzające przewlekłą chorobę (zaświadczenie będzie uwzględnione przez okres 6 miesięcy od daty jego wydania),
 - c) w przypadku osób niepełnosprawnych - ważne orzeczenie o zakwalifikowaniu do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy albo w przypadku osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia orzeczenie o niepełnosprawności (orzeczenie dołączone do pierwszego wniosku o udzielenie pomocy na leki będzie uwzględnione również przy następnych wnioskach, do upływu okresu jego ważności),
 - d) dokumenty wystawione przez aptekę potwierdzające zakup leków na podstawie recepty, dokonany w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, zawierające: dane osoby, na rzecz której nastąpiła realizacja recepty, nazwę wydanego leku, jego cenę i ogólną kwotę do zapłaty,
 - e) dowody potwierdzające wystawienie recepty na nazwisko osoby uprawnionej, w szczególności wydruk informacji o wystawieniu recepty w postaci elektronicznej lub adnotacja apteki potwierdzająca jej wystawienie na dokumentach, o których mowa w lit. d.
- 8) W przypadku wydania leku zamiennego lub recepturowego dołączone do wniosku dokumenty potwierdzające zakup leków na podstawie recepty powinny być uzupełnione adnotacją apteki potwierdzającą ten fakt.
 - 9) Wniosek złożony bez wymaganych załączników pozostawia się bez rozpatrzenia.
 - 10) W przypadku, gdy wniosek obejmuje więcej niż jedną osobę uprawnioną w rodzinie prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, wnioskodawca składa jeden wniosek w imieniu wszystkich osób uprawnionych. Wniosek składa się nie częściej niż raz w miesiącu.
 - 11) W postępowaniach o przyznanie pomocy finansowej w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki, nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego. W uzasadnionych przypadkach decyzja o przyznaniu pomocy finansowej może być poprzedzona przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego.
 - 12) Pomoc nie przysługuje, jeśli osobie uprawnionej lub członkowi jej rodziny pozostającemu we wspólnym gospodarstwie domowym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przyznano zasiłek celowy lub specjalny zasiłek celowy na leki albo jeśli osobie tej przyznano pomoc w formie posiłków, usług opiekuńczych i zostało zastosowane całkowite lub częściowe zwolnienie z odpłatności za te świadczenia z tytułu ponoszenia wydatków na leki i leczenie.
 - 13) Pomoc nie przysługuje mieszkańcom domów pomocy społecznej, osobom przebywającym w szpitalu i innych instytucjach zapewniających całodobową opiekę i leczenie oraz osobom tymczasowo aresztowanym i odbywającym karę pozbawienia wolności, z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.
 - 14) Wniosek o przyznanie pomocy finansowej w zakresie zmniejszenia wydatków na leki zakupione na podstawie recepty w listopadzie 2027 r. składa się do dnia 10 grudnia 2027 r. Wnioski złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane.
 - 15) W postępowaniach dotyczących pomocy finansowej w zakresie zmniejszenia wydatków na leki, nieuregulowanych w niniejszym programie, stosuje się przepisy ustawy o pomocy społecznej oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.
 - 16) Program osłonowy realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2027 r.

Rozdział 3. **Realizator programu**

Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Rozdział 4. Ewaluacja i ocena

Informacja o realizacji programu zostanie zamieszczona w sprawozdaniu rocznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku odpowiednio za lata 2025-2027. Koordynatorem programu jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

Załącznik do gminnego programu ośłonowego
w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki
przez mieszkańców Miasta Białegostoku na lata 2025-2027

**WNIOSEK O PRYZNANIE POMOCY FINANSOWEJ W ZAKRESIE
ZMNIEJSZENIA WYDATKÓW NA LEKI ZAKUPIONE NA PODSTAWIE RECEPTY**

Wnioskodawca PESEL
(imię i nazwisko)

Adres zamieszkania: 15-..... Białystok, ul. tel.

Dane dotyczące Wnioskodawcy/rodziny Wnioskodawcy (osób spokrewnionych lub niespokrewnionych pozostających w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujących i gospodarujących):

Lp.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa	PESEL	Źródło dochodu* (utrzymania) rodzaj	Dochód* uzyskany w miesiącu
		wnioskodawca			
Łączny dochód osoby/rodziny					

Wysokość poniesionych wydatków na leki w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku:
tj. r. - zł

Okoliczność/ci uprawniająca/e do pomocy: niezdolność do pracy z tytułu wieku/przewlekła choroba/niepełnosprawność**

Przyznaną pomoc finansową proszę przekazać przelewem na rachunek bankowy numer: /inne formy**

Oświadczam, że podane wyżej informacje są zgodne z prawdą.

Oświadczam, że jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za udzielenie nieprawdziwych informacji (podstawa prawna: art. 233 § 1 Kodeksu karnego).

Białystok, dnia 20..... r.

.....
(podpis wnioskodawcy)

Załączniki do wniosku:

- dokumenty potwierdzające zakup leków na podstawie recepty, wystawione przez aptekę szt.,
- dowody potwierdzające wystawienie recepty na nazwisko osoby uprawnionej (wnioskodawcy lub uprawnionego członka rodziny prowadzącego z nim wspólne gospodarstwo domowe) szt.,
- dokument/y potwierdzający/e dochody szt.,
- dokumenty potwierdzające uprawnienie do pomocy szt.

Dalsza część wniosku wypełnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

1. Struktura rodziny (właściwie zaznaczyć):
 - osoba samotnie gospodarująca
 - rodzina osobowa
2. Liczba osób uprawnionych
3. Łączny dochód osoby lub rodziny, określony zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej zł;
dochód na osobę w rodzinie zł
4. Kryterium dochodowe (wpisać właściwie: dla osoby samotnie gospodarującej lub rodziny)***
..... zł
5. Wydatki na leki poniesione w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku zł
na osobę/y uprawnioną/e (łącznie co najmniej 50 zł na każdą uprawnioną osobę)
6. Kwota przyznanej pomocy finansowej na leki zł (odpowiadająca wysokości poniesionych udokumentowanych wydatków na zakup leków, nie więcej niż zł, tj. 30% / 45% / 60% ** kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie wynikającej z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej).

.....
(data, pieczęć i podpis pracownika MOPR)

Zatwierdzony przez kierownika Zespołu Pracowników Socjalnych plan pomocy finansowej:

.....
(data, pieczęć i podpis kierownika/upoważnionego pracownika MOPR)

- * źródło dochodu/wysokość dochodu osoby lub rodziny, określone zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.), w tym liczba ha przeliczeniowych należących do wnioskodawcy lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących, z wyłączeniem użytków rolnych poniżej 1 ha przeliczeniowego łącznie
- ** niepotrzebne skreślić
- *** odpowiednio 300% kryterium dochodowego określonego odpowiednio w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej

Uzasadnienie

Podstawą do podjęcia uchwały jest art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.). Art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej wskazuje na możliwość - w oparciu o rozeznane potrzeby gminy - tworzenia i realizacji programów osłonowych. Program realizowany jest jako zadanie własne gminy. Przedstawiany program jest zgodny z Miejską Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2021-2030.

Z różnorodnych form świadczeń pomocy społecznej korzysta około 3% mieszkańców Białegostoku. W drodze decyzji administracyjnej w roku 2023 świadczenia pomocy społecznej przyznano 6302 osobom samodzielnie gospodarującym i rodzinom (łącznie liczba osób objętych pomocą, uwzględniając osoby w rodzinie, wyniosła w 2023 r. 8 723). Głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, oprócz ubóstwa, były takie czynniki, jak niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Klientom pomocy społecznej brakuje niejednokrotnie środków finansowych na ponoszenie wydatków związanych z leczeniem, w szczególności z zakupem leków zleconych przez lekarza, których przyjmowanie jest niezbędne ze względu na ich stan zdrowia.

Dotyczy to szczególnie osób starszych, co ogranicza ich funkcjonowanie w środowisku. Aspekt ekonomiczny ma znaczenie w kreowaniu podejścia do życia codziennego osób starszych, niepełnosprawnych i przewlekle chorych, ponieważ ułatwia lub komplikuje ich codzienny byt. Najczęstszym źródłem utrzymania osób starszych i niepełnosprawnych są świadczenia emerytalne i rentowe, a w przypadku klientów pomocy społecznej zasiłki stałe. Świadczenia te często nie wystarczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, do których zaliczają się również wydatki na leki. Z liczby 270 486 osób zameldowanych w Białymstoku na pobyt stały i czasowy (stan na dzień 31.12.2023 r.) 66 740 osób, tj. 24,7%, stanowiły osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety po 60 roku życia - 45 445, mężczyźni po 65 roku życia - 21 295). Zauważalny jest systematyczny wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (w roku 2019 były to 63 163 osoby).

Programy osłonowe w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku realizowane były - z niewielkimi przerwami - od 2010 r. Ze wsparcia finansowego w ramach tego programu skorzystało w 2023 r. - 1 643 osób (kwota przyznanej pomocy wynosiła 1 113 114 zł).

Proponowany obecnie Program osłonowy na lata 2025-2027 odpowiada na rozeznane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku potrzeby dotyczące wsparcia najuboższych mieszkańców Białegostoku.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w tym w szczególności pokrycia części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, przy spełnionym kryterium dochodowym, mogą być przyznawane zasiłki celowe w oparciu o przepisy ww. ustawy o pomocy społecznej. Natomiast w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy, w tym również na potrzeby związane z leczeniem. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że zasiłek celowy jest świadczeniem o charakterze uznaniowym, a zatem jego przyznanie uzależnione jest od sytuacji życiowej osoby/rodziny oraz środków finansowych jakimi dysponuje ośrodek pomocy społecznej na tę formę pomocy. Przyznanie zasiłków celowych na ww. potrzeby wymaga prowadzenia postępowania administracyjnego, tj. między innymi przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego, zebrania niezbędnej dokumentacji w sprawie i wydania decyzji administracyjnej. W konsekwencji wypłata takiego świadczenia następuje dopiero po zakończeniu procedury administracyjnej.

Program osłonowy z uproszczonym postępowaniem umożliwia szybszy, częściowy (ale za to gwarantowany) zwrot wydatków poniesionych na leki. Program osłonowy jest zatem alternatywą dla systemu wsparcia w postaci zasiłków celowych i specjalnych celowych. Program skierowany jest do osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, bowiem uwzględnia osoby w wieku emerytalnym, osoby przewlekle chore w wieku produkcyjnym, niepełnosprawne, posiadające stosunkowo niskie dochody i ponoszące wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

W programie osłonowym proponuje się próg uprawniający do otrzymania pomocy w zmniejszeniu wydatków na leki na poziomie do 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie, stosownie do tego czy wniosek składa osoba samotna czy będąca członkiem rodziny. Powyższe wynika z oceny statusu materialnego osób zgłaszających się o pomoc, jak również możliwości finansowych Miasta Białegostok. Proponowana wysokość kryterium dochodowego znacząco przewyższa kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Proponowane progi kryterium dochodowego pozwolą objąć programem najbardziej potrzebujących wsparcia mieszkańców Białegostoku. Przyjęcie podwyższonej kwoty kryterium do

uzyskania pomocy z programu osłonowego w porównaniu z rokiem 2023 jest wysoce uzasadnione ze względu na proponowany w programie krąg osób uprawnionych, a w szczególności objęcie nim osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jest to grupa osób, która swojej trudnej sytuacji życiowej nie może pokonać i poprawić wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej dochód uprawniający do pomocy kształtowałby się następująco:

- 300% kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej (od 1 stycznia 2025 r. będzie to kwota 3 030 zł),

- 300% kryterium dochodowego na jedną osobę w rodzinie (od 1 stycznia 2025 r. będzie to 2 469 zł).

Warunkiem skorzystania ze wsparcia w ramach programu będą udokumentowane wydatki poniesione w kwocie co najmniej 50 zł na każdą uprawioną osobę.

Pomoc finansowa realizowana będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku. Źródłem finansowania będą środki własne Miasta Białystok.

Realizację programu osłonowego zaplanowano na okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2027 r.